

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum V. De conditionibus requisitis, ut privilegium sit licitum, & validum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

Decretantes irritum, &c.

Quando per clausulam a-
 Quis irritatur,
 54. Per istam clausulam irritantur omnia, quæ in contrarium fieri possunt, per eamque forma inducitur: quæ non servata, actus ipso jure corrumpitur, & sic est nullus ipso jure, etiam parte non opponente; nisi actus ante illius Decreti interpositionem planè perfectus sit, & ligat etiã ignorantem, non solum si in eo Decreto dicatur: *scilicet, vel ignoranter*: sed etiã si non adsint hæc verba, quoad effectum nullitatis, non quoad pœnas in eo Decreto impositas. Quod procedit, si constitutio facta sit in proprio sive in forma communi, si causa cognita, si non cognita; tollitque præscriptionem & consuetudinem in præteritum inductam, & secundum aliquos, etiam in futurum. Barbof. *clausul. 40. à n. 2.* Tambur. *à n. 47.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancellar. Glossa 67. à n. 12.*

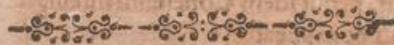
Ex tunc prout ex nunc.

Alia clausula aperitur,
 55. Habet hunc effectum ista clausula, ut actus postea factus, censeatur à principio factus; non tamen est retroactiva à die dati in præjudicium juris alteri quæsito; medio tempore. Barbof. *clausul. 61. n. 8. & 26.* Antonius à Spiritu sancto *n. 90.* Tambur. *à n. 51.*

Dummodo peccata non sint in contemptum clavium.

Quando in contemptu peccata
 56. Non intelligitur quis peccare in contemptum clavium, & Ecclesiæ, ut inquit D. Thom. *2. 2. q. 186. art. 9. ad*

3. quando ex odio, iracundia, aliove affectu delinquit; sed quando non vult subijci clavibus, etiam si credat ad hoc teneri (aliàs esset hæreticus) & tunc non poterit uti privilegio, qui sic peccavit, nisi postea idem privilegium fuerit concessum sine ulla clausula, sed absolute. Nam generalitas posterioris sufficit ad revocandam limitationem anterioris, ut in privilegio concessio Religiosis ab Eugenio IV. & Bonifacio VIII. Quod postea Clemens IV. absolute concessit. Rodriguez. *tom. 1. quest. 20. art. 5.* Suarez *de Relig. tom. 4. tract. 8. l. 2. c. 21. n. 10.* Hieron. Garcia *in Peltic. regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 5. num. 1.*

PUNCTUM V.

De conditionibus requisitis, ut privilegium sit licitum, & validum.

57. Præter hucusque numeratas Scriptura pro privilegii valore non requiritur: est tamen conveniens. conditions, pro privilegiis valide aut licite accipiendis, tres aliæ restant explicandæ: nimirum, *scriptura*: quando necessaria sit *promulgatio & notitia* illius. Et loquimur de privilegio à Principe concessio: nam de eo, quod consuetudine comparatur, nullam scripturam, promulgationem, aut notitiam ejus, ad valorem requiri compertum est; sed solum actuum repetitionem, quibus consuetudo introducatur. Igitur scriptura, seu bulla, vel breve, per se necessaria non est ad privilegii, & gratiæ valorem, ut constat *ex Clementina dudum, de*

sepult. extravag. Esi domini de Penitentiis, & remissionibus, cap. constitutionis, 25. quest. 2. Tum etiam, quia totus illius valor, ex voluntate concedentis dependet, quæ verbis explicari valet, etiam litteris non expeditis. Lezana tom. 4. verb. privileg. num. 6. Tambur. tomo 1. disputat. 17. quest. 2. numer. 1. Rodríguez quest. Regular. tom. 1. quest. 7. artic. 1. Pelizzar. tomo 2. tract. 8. cap. 1. num. 6. Salas disput. 17. sect. 2. numer. 20. Bruno Callaing. tract. 1. cap. 2. proposit. 3. Sanchez lib. 3. de matrimonio disput. 35. num. 10. Necessaria tamen erit scriptura, tum ad probationem privilegii, cum alioquin sine ipsa difficile probari in iudicio possit; quamvis gratia concessa ab aliis, præterquam à Pontifice, suffragari possint, etiam in externo foro, si per testes sufficienter probentur, quia nullo jure oppositum invenitur sancitum: Mascard. de probationibus conclusione 845. num. 11. Azevedo lib. 2. titulo 25. nova recopilat. num. 2. Palau tract. 3. disput. 4. punct. 3. §. 1. numero 2. Tum etiam ad ejus stabilitatem, & durationem. Tum denique ad ejus intelligentiam; quippe quæ pendet ex tenore verborum, quæ si scripta sint, magis ad id deserviant, cum ex eorum proprietate, consecutione, aut collatione antecedentium cum consequentibus, vera mens concedentis conjiciatur.

Pontificum privilegia imperfecta si sine scri-

58. Diximus privilegia ab aliis, quam à Pontificibus concessa valere, si probentur pro foro externo, etiam si scriptura careant: nam privilegium Papæ oretenus concessum, in ordine ad iudicium in foro externo,

ante scripturam, censetur informe, & imperfectum; quia non habet necessariam perfectionem, ut ex eo iudicetur: ut habetur ex r. gul. 28. Cancellaria, & ex Gregorio XIII. regul. 50. Cancell. ubi dicitur: Nulla talis dispensatio cuiquam in iudicio, vel extra suffragetur, antequam super ea littera Apostolica sint confecta, hoc est, nec in iudicio contentioso, nec extra iudicium, in foro tamen externo publico non suffragari. At gratia oretenus impetrata, in se formalis, & perfecta est, & in foro conscientie omnino valida est. Cap. si probe, de rescriptis in 6. cap. finali, de concessione Præbenda in 6. Pro foro igitur externo, necessarium erit in scriptis, & in forma probante, exhibere privilegium; quia in hoc foro nulli creditur sine probatione, cap. tua nos, de sponsalibus. cap. accepimus 4. de privilegiis. Unde beneficia à Papa obienta, ante expeditionem litterarum, jure non possidentur: & qui sine tali expeditione possidet, censetur intusus, & violentus possessor, nec illi prodest regula Cancellarie de annuali, & biennali, seu triennali possessione. Suarez lib. 8. de legibus. cap. 11. Bonac. de legibus. tom. 2. disp. 1. punct. 4. num. 49. Petrus ab Angelis in spec. disp. 2. sect. 3. num. 2. Ex quo colligitur, quod si Papa solo verbo aliquem pronuntiet Episcopum, licet statim sit Episcopus per pronuntiationem; verum non debet pro Præbato recipi, nec tractari, quin suam gratiam probeat. Navarrus in cap. accepta, de restitut. expoliator. opposit. 8. n. 30. quem sequitur Rodríguez tom. 1. quest. 7. art. 1.

In foro
externo
qualiter
probetur
privile-
gium.

59. Quomodo autem probandum sit in foro externo privilegium, diximus supra num. 29. addimus Leonem X. Dominicanis concessisse die 22. Novembris cum Generalis esset Eminentissimus Cajetanus, ut sufficienter probetur in foro externo, per transumpta, vel copias, manu publici Notarii subscriptas, & sigillatas: quod postea idem Pontifex ampliavit anno 1518. die 21. Junii; ita ut crederetur transumpto sigillo Ordinis munito, ut habetur in privilegiis Dominicanis fol. 187. & constat ex alio privilegio Julii II. Augustinianis concessio, ut fides in foro externo adhibeatur transumptis, munitis signo, & sigillo Generalis Ordinis, ac si essent plumbo signata. Hieronymus Rodriguez resolut. 116. num. 5. Joanne à Crucelib. 2. cap. 1. dub. 2. concl. 3. Bordonus tom. 2. resolut. 52. num. 34. Navarrus, Donatus, & Portel. quos refert, & sequitur Petrus ab Angelis supra numer. 3. Ex quo sequitur, quod cum ex Pio V. possint Provinciales creare Notarios Religiosos, qui privilegia Ordinis transcribant, illorum scriptis tanta fides adhibenda est, quanta scriptis à Notario publico obfirmatis, ut docet Portel. verbo Notarius, num. 1. & verbo privilegium, numer. 79. & latè probat Petrus ab Angelis in compend. ordin. judicial. part. 1. cap. 3. Etiam fidem faciunt in iudicio copiarum privilegiorum, typis excusæ in folio, vel in aliquo Bullario, vel in libris impressis probatorum Authorum, qui eas excerpserunt ex originalibus, vel ex transumptis Authenticis, ut fecit Confectus, Ro-

driguez, Laertius, Cherubinus. Sic Suarez lib. 8. de legibus cap. 24. num. 7. Pellizzar. tract. 8. c. 1. sect. 5. q. 19. Naldus verbo Privilegium, num. 3. Bordon. sup. n. 53 & 54. Portel. privl. 3. & 79. Et idem dicendum est, si integrum adducatur privilegium, vel aliqua ejus portiuncula, modò sit authentica aliquo ex modò dictis. Pater Donatus tract. 2. q. 14. n. 3. & q. 13. à n. 8. Rodrig. tom. 1. q. 6. art. 18.

60. Quod diximus num. 47, nimirum, privilegium etiam Pontificium, in foro conscientiarum prodesse, litteris non expeditis; limitandum est, quando in lege expressè non habetur gratiam, privilegium, aut licentiam nulla esse, nisi in scriptis concessa sint; tunc enim ore tenus habita, nulla erunt, & peccabit quis contra legem agendo: quia actus lege, vel consensu contrahentium, scripturam exigens est nullus, si scriptura careat, l. contractus, C. de fide instrument. juncta Glossa ibi: quia tunc videtur scriptura de forma actus, & actus sine forma non subsistit. Lezana tomo 3. verbo clausul. numero 25. Bonac. de clausura quest. 4. punct. 3. numer. 2. & hic disp. 1. quest. 1. punct. 4. numer. 52. Suarez de Religione tom. 4. lib. 1. cap. 10 num. 15. Delbene tom. 2. cap. 19. dub. 37. num. 6. Palau disp. 4. punct. 3. §. 1. à num. 3. Azor tom. 1. lib. 5. cap. 2. quest. 9 circa finem. Antonius à Spiritu sancto tract. 3. disp. 6. num. 502. Quare in sequentibus casibus non proficit privilegium, gratia, vel licentia absque scriptura.

61. Primò in beneficiis collatis, Quæ confirmatis, & unitis à Sede Apostolica,

Si in lege scriptura peritur ut proficit, non prodest privilegium absque illa acceptum.

fiones ad
sui valo-
rem scri-
pturam
requi-
rant.

lica, quorum possessionem nullus ap-
prehendere poterit, nisi litteris expe-
ditis, alioquin totum irritum erit, nec
suos fructus faciet, quin beneficio
privatur. Et non potest juvari annali,
biennali, vel triennali possessione;
quia censetur intrusus, & violentus
possessor. *Extravag. incurristi, de cla-
tionib. juncta Constitutione Pauli III.*
quæ incipit: *Cum vobis*, & Julii II, quæ
incipit, *Romani Pontificis*. Sed quia
istæ Constitutiones non extendun-
tur ad beneficia, ab Ordinariis im-
petrata, litteris non expeditis; poterit
illorum possessionem capere, fru-
ctusque facere suos. Azor, Bonacina,
& Palaus. §. Secundò, in facultate
non residendi in beneficiis habenti-
bus curam animarum, quæ ut valida
sit, debet in scriptis ab Ordinario ob-
tineri, secundum Tridentinum *sess.*
c. 25. de reformat. Bonacina, Lezana,
Palaus, *supra*. §. Tertio, in facultate
ingrediendi intra septa Monasterii
Monialium, quæ valida non est, sine
Episcopi vel Superioris respectivè li-
centia in scriptis concessa secundum
idem Tridentinum *sessione 25. cap. 5.*
de reformat. Bonacina, Lezana, Pa-
laus *supra*. §. Quarto, ex legibus
Hispaniæ, in remissionibus delicto-
rum: nam invalida est remissio deli-
cti, à Rege facta, antequam Rex suo
nomine, & sigillo obsignaverit re-
missionem, & duo Consiliariorum,
ex l. 2. tit. 25. lib. 8. nova compil. ut plu-
ribus ibi exornat Azevedo *à n. 2.*

Nostri
absque
licentia

62. Denique ex particulari jure
nostræ sacræ Religionis *1. part. con-
stitut. cap. 12. num. 2.* Religiosi nostri,

quibus præcepto est prohibitus usus
carnium, extra domos nostras, abs-
que licentia in scriptis à Superiori-
bus obtenta, illis vesci non poterunt
absque peccato mortali: si oretenus
dumtaxat, & non in scriptis illam re-
cipiant; tum quia talis scriptura exigi-
tur, ut forma, ut licentia valeat: sicuti
ad beneficia, ingressum clausuræ, &
non residentiam, ut dicebamus in
præcedenti, absque forma autem, ni-
hil subsistere valet. Tum etiam, quia
non solum talis scriptura, pro foro
externo exigitur, ut constare possit
de illa, & non puniatur, qui eam non
ostenderit, ut aliqui perperam intel-
ligunt; sed ut maturius, & rarius talis
licentia concedatur; sicuti in ipsis
constitutionibus nostris *1. part. cap.*
15. num. 3. statuitur, ut præcepta à Su-
perioribus imposita, graviter non
obligent, nisi sub tali forma verborum,
in scriptis imponantur: & nul-
lus dicet valere præceptum, absque
scriptura: quia hæc ut forma exigi-
tur, & ut maturius, rariusque impo-
natur, uti docet N. Ant. à Spiritu S. in
*suo Directorio Regul. tract. 3. disp. 6. nu-
mer. 501.*

63. Veniamus ad alias duas condi-
tiones, pro privilegiis requisitas, ni-
mirum, *promulgatio*, & *notitia*, quarum
una sequitur ex alia. Dicimus ergò,
quod cum privilegium se habeat ut
lex, non respectu privilegiati, sed alio-
rum, qui vel ex jure naturali, vel po-
sitivo in privilegio contentum, obli-
gantur, ne impediant usum illius; sic-
uti de ratione cujuslibet legis est pro-
mulgatio, ut latè in *tract. 1. 1. de legib.*
c. 1. nu. 37. probavimus; sic de ratio-
ne

in scrip-
tis extra
domos
vesci
carnibus
non po-
terunt.

Debet
dari al-
qua pro-
mulga-
tio pri-
vilegii.

ne privilegij promulgatio aliqua requiritur, seu publicatio, quatenus in aliis inducit obligationem: quia id in hanc partem habet rationem legis, aut præcepti, quæ obligare non possunt, ubi non est illorum notitia. Pellizzar. tract. 8. c. 1. num. 8. Palaus tract. 3. diss. 4. punct. 3. §. 2. num. 1. Hæc autem notitia (nisi privilegium sit universalis lege constitutum, ut latum in Extravag. 1. de reliquiis, & venerat. SS. & in cap. Si quis suadente Diabolo, de sentent. excommunic.) non debet communicari publicatione solemnī, ut in particularibus indultis, & rescriptis, concessis singularibus personis, singularum commodum, & favorem respicientibus, & etiam Communitatibus in bonum commune; sed sufficit singularis publicatio: ea scilicet, quæ sufficit privilegiatis, ad utendum privilegio, sufficit per se aliis, ne illius usum impediatur, quia unum sequitur ex alio Bruno Cassaling. tract. 1. cap. 2. propos. 2. Portel. in dub. Regul. verbo privileg. num. 9. Palaus num. 19. Pellizzar. num. 8. Mirand. tom. 2. q. 42. art. 6. §. Unde privilegium occulte concessum, & solum privilegiato innotescens debet aliis manifestari, ne illius usum impediatur, & ut teneantur non impedire. Quæ manifestatio fieri debet, vel ostensione publici instrumenti, vel probatione per testes (nisi privilegium sit notorium, non solum per tamam, sed per usum illius repetitum) omni exceptione majoribus, qui de concessione facta, & litteris expedita, testentur: vel saltem testentur privilegatum usum esse privilegio;

quamvis pro foro conscientia, minor probatio requiratur, & ea sufficiat, quæ virum prudentem, de privilegio certum reddere potest, tamen si dictum solius privilegiati non sufficiat: quia nullus in propria causa est testis idoneus, cui credere sit necessarium; quamvis ex urbanitate, aliqua ei fides adhiberi possit. Suarez lib. 8. de legib. cap. 24. n. 10. Pellizzar. num. 9. Palaus n. 1.

64. Loquendo tamen de privilegio respectu ejus, in cujus favorem expeditur, est difficultas, an valeat antequam privilegiatus illius notitiam habeat, illudque acceptet? Licet enim ut licite illo utatur, proculdubio notitia ejus requiratur; merito tamen dubitari potest, an quando actus ab eo faciendus esset nullus sine privilegio; si istud ante notitiam, habuerit valorem; tunc actus foret validus, etiam absque ejus cognitione? Dicimus ergo, quod licet Princeps possit dispensationem, vel privilegium concedere, quæ valeant nulla habita notitia à privilegiato; attamen nunquam sic concedere censetur, nisi exprimat; quare ejus concessio imbibit tacitam conditionem, si non resistas, si acceptes, & sic usque ad acceptationem valorem non habet, nisi ad petitionem partis, per litteras, vel procuratorem expeditur, de quo dicemus postea. Prima pars probatur: quia nulla est repugnantia, ut invitum, & nolentem Princeps habiliter, v.g. ad matrimonium, vel ab irregularitate liberet, vel ab obligatione jejuniandi, recitandi, missam audiendi, &c. quia hæc omnia ex Principis voluntate

Privilegium licet valeat ante notitiam privilegiati, regulariter non valet.

luntate tantum sunt inducta, & sic ex illa possunt tolli absque subditorum consentu. Bassæus in floribus verbo privilegium cap. 2. num. 1. Antonius à Spiritu sancto tractatu 1. disputat. 1. num. 28. Layman. lib. 1. tractatu 4. cap. 23. num. 10. Palaus tractatu 3. disput. 4. punct. 3. §. 2. num. 1. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. num. 10. Bonacin. de privileg. disp. 1. q. 3. punct. 3. num. 4. Salas disput. 20. sect. 14. num. 13. & 108. Suarez de legib. lib. 8. cap. 29. num. 19. Quare valida est dispensatio in voto castitatis, quam sponsus obtinuit, sponsa inscia illius: quæ tale votum habebat. § Secunda vero pars probatur: tum, quia privilegium, est quodammodo donatio quædam; donatio autem, absque consentu donatarij, non habet effectum: tum etiam, quia hoc expediens videtur rectæ gubernationi, ne contemnantur beneficia, & mercedes Principis, & ne dentur nisi volentibus, & petentibus, ac illorum indigentibus, Bonacin. num. 5. Palaus num. 3. Pellizzar. num. 10. Suarez n. 13. Salas num. 12. Layman. num. 9. & 28. Antonius à Spiritu sancto num. 28. Azor tom. 1. lib. 5. c. 3. q. 7. & cap. 23. quest. ultim. Sanchez de matrimon. lib. 1. disp. 6. n. 10 & 29. & lib. 3. disp. 30. n. 13. & disp. 36. per totam.

Non requiritur notitia in singulis ad valorem privilegij communitati

65. Sed dicta intelligenda sunt de privilegiato directo, & per se, non de indirecto, & per accidens, sive ex consequenti; ut si Communitati, vel toti Religioni fiat concessio, non requiritur quod talis acceptatio, & notitia detur in singulis ad ejus valorem. Vel si statui Clericorum, non requiritur ut validum sit privilegium,

respectu singulorum, quod ipsi illius notitiam, vel acceptationem habeant: sed sufficit notitia, vel acceptatio à communi statu præstita. Et sic Clericus privilegio Fori, & Canonis potitur, etsi illud ignoret: & privilegio Regularium à statu Religioso in communi acceptata, profunt singulis, tametsi illa ignorantibus: & qui obtinuit dispensationem de affinitate, consanguinitate, vel alio impedimento cum scemina, cum qua intendit contrahere, illa licet ignara, manet dispensata: quia privilegia, vel gratia concessa uni directè; in aliis per quandam consequentiam, & necessariam illationem, sequuntur: & sic eorum scientia, vel acceptatio non requiritur. Sic Sanch. de matr. lib. 8. disp. 26. n. 6. Henriq. lib. 1. de matr. cap. 3. n. 6. lutt. H. Pelliz. n. 11. Bassæus verb. Privil. §. 2. n. 1. Ant. à Spir. S. n. 28. Palaus n. 9. Suar. n. 17. Bonac. n. 2, § Similiter privilegia data ratione officij, in acceptatione officij censentur acceptata. Addimus, quemlibet Religiosum particularem, posse acceptare privilegium favorabile Religionis, nisi forma illius obstet, vel de iur. lex, aut statutum in contrarium: quia per talem acceptationem, nullum inferatur præjudicium Religioni. Bordon. tom. 2. resol. 52. n. 57. Pell. n. 13. Ant. à Spir. S. n. 22.

66. Doctrinam traditam, nimirum quod ante notitiam, & acceptationem privilegiati, per se non valet privilegium, aliqui limitant, Primo: ut hoc intelligatur de privilegiis gratiosis, non de remuneratoriis, qualia sunt omnium Regularium, quæ etsi præcedenti

Tres limitationes ab aliquibus adhibitas præcedenti

doctri-
na.

expresse non acceptentur, nec detur eorum notitia; adhuc valere dicunt; quia tacite censetur acceptare mercedem, qui rem premio dignam operatur. Sic Escob. in exam. 15. Theolog. mor. tract. 1. titulo leges c. 2. Bruno Cassaing. tract. 1. c. 2. propof. 3. Bonac. sup. n. 15. Sanch. lib. 3. disp. 36. n. 3. Menoch. lib. 2. de arbitr. centur. 2. casu 185. n. 45. § Secundo limitant alij, ut privilegium ante acceptationem non habeat suam vim integram, & valorem: habere tamen dicunt aliquem effectum, nimirum, ut non possit à concedente revocari, fundati in cap. si tibi absentis, de prebend. in 6. Ubi collatio beneficii, absentis facta, quamvis non habeat integrum effectum ante acceptationem; revocari tamen non potest. Sic Decius c. 2. de constitut. in 1. lect. n. 44. Baldus in l. Beneficium, n. 15. ff. de constit. Principis. Cardin. in proem. Clement. verbo universitas, q. 5. § Tertio alij limitant, ut privilegium requirat notitiam, & acceptationem in privilegiato, secus vero in aliis, in quorum cedit incommodum: & sic privilegium suos sortiri effectus, licet ignoret illud is, contra quem privilegium obtinetur. c. de concess. preb. in 6. versicul. dicebas autem, ad finem, ubi sic dicitur: Nam si alicui à Sede Apostolica concedatur, quod excommunicari non possit, licet id forsitan suus ignoret Episcopus; non tamen propter hac ejus ligatur sententia. & infra: si alicui conferendi prebendam aliquam à Sede Apostolica tribuatur potestas, videtur quod sit Episcopo conferendi tunc eam penitus interdicta facultas. Et ratio id ipsum suadet: quia privi-

legium est gratia principis independenter à subditis, quibus ignorantibus, in eo etiam scientibus, & contradicentibus, potest illam cui voluerit concedere. Sic Joannes à Cruce, de statu Relig. lib. 1. c. 1. dub. 3. concl. 3. Sanchez disp. 36. num. 5. Palaus disp. 4. punct. 3. §. 2. num. 7. Antonius à Spiritu sancto num. 28. Bruno propof. 3. in fine Menoch. lib. 2. de arbitr. casu 185. num. 28. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. num. 12. Bonac. supra num. 14. & 15. Suarez lib. 8. c. 25. n. 28. & 30.

67. Sed prima limitatio admit-
tenda non est; quia illa sola acceptatio in dignitate meritorum fundata, nimis est remota, & confusa: ex illa namque ad summum sequitur, bene operantem velle, & optare ut opere condignum præmium sibi detur: at vero, quod sit hoc, vel illud non infertur: ergo quando hoc præmium determinatum, nimirum hoc privilegium offertur, necessaria erit acceptatio, aliàs cogere acceptare, quod forte nec conveniens sibi, nec meritis erit æquale: ergo talis limitatio quod in privilegiis remuneratoriis, notitia, vel acceptatio, non requiritur, non est admittenda, & ideo eam rejiciunt Suarez de legib. lib. 8. cap. 25. à num. 18. Palaus loco citato num. 5. § Nec secunda limitatio est admittenda; quia collatio beneficii Ecclesiastici, diversum quid est à concessione privilegij; & sic beneficium concedere tenetur Princeps; secus vero privilegium. Et cum conferendo beneficium etiam absentis functus jam fuerit suo officio, non est mirum non posse beneficii collationem re-

Duplex limitatio supra adducta excluditur.

vocare; & debere consensum illius expectare, cui collatio facta est. At privilegii concessio, cum sit liberalis quædam donatio, revocari poterit à donante, quamdiu à privilegiato non fuerit acceptatum. Ita docent Sanchez *disp. 36.* Bonacin. *disp. 1. quest. 3. punct. 3. num. 12. & 13.* Bassæus *verbo privilegium c. 2. n. 3.* Covar. 3. *vari. c. 16. n. 1.* Salas *disp. 17. sect. 5. n. 38.* Suarez *n. 7.* Palaus *n. 6.*

Tertiam
admitti-
mus li-
mitatio-
nem &
eam ex-
plicamus

68. Admittimus autem tertiam limitationem; quia privilegium non petit acceptationem illorum, in quorum cedit damnum, & respectu quorum non est privilegium: & sic nec eorum notitia est necessaria, ut respectu eius in cuius favorem cedit, sit vere privilegium. Cæterum si jus tertio jam quæsitum fuerit, & fuerit in usu, & possessione illius, adversus quod datur privilegium, illi est danda notitia, *argument. ex cap. cum persona, de privileg. in 6. & ex cap. si duobus, cap. comparat. de appellationib.* Et ratio est: quia non debet præsumi, velle Principem, nisi exprimat, privare aliquem jure suo, absque illius notitia; cum talis privatio Communi bono, & suavi gubernationi non parum sit adversa; & ex alia parte sit valde expediens damnificatum monere, ut possit si velit se opponere. Et textus in oppositum adductus intelligendus est, quando iudex non postulat ostensionem privilegij, sufficiensque tempus ut potuerit notitiam consequi, præterijt, & per ipsum ster, ut non opponatur. Suarez *n. 3. sine.* Palaus *n. 8.*

Quomo-
do sit ac-

69. Sed rogabis modo, qua sci-
entia, notitia, & acceptatio requi a-

tur, & sufficiat respectu directi privi-
legiati, ut privilegium valorem ha-
beat? § Respondetur sufficere si per
se, aut per suum ministrum, aut per
procuratorem accepte, aut per litte-
ras ab eo missas, vel ab aliò, nomine
& consensu illius, cui privilegium pe-
tit, quæ est quædam anticipata ac-
ceptatio illius, sub conditione tacita,
si Princeps annuerit, & ob id diximus
supra *num. 40.* generaliter privilegia
ad petitionem partis concessa, non
indigere ad sui valorem partis peten-
tis notitiã. Et ratio est: quia accepta-
tio modo dicto, sufficit ad constitu-
endam validam, & firmam quamli-
bet donationem, ut diximus *tom. 2.*
tract. 14. de contract. cap. 4. à num. 72.
ergo etiam privilegium, quia ejus
concessio est quædam donatio. Si ta-
men ab alio acceptetur, qui nec ejus
est nuntius, nec procurator, nec ex
ejus consensu petit, erit nullum privi-
legium, antequam à privilegiato ac-
ceptetur, & ipse ratum habeat, quod
ab alio gestum est: & sic nullum erit
matrimonium contractum cum im-
pedimento dirimente, etiam si ab
alio, quam à contrahente, vel ejus
ministro fuit oborta dispensatio, si
ante ejus notitiam celebratum fuit:
quia acceptatio, quæ vel ab ipso im-
mediatè non proficiscitur, vel ab alio
ex consensu ipsius illi tribui non po-
test; nec sua dici potest quæ non est
facta suo nomine, ut de omnibus
donationibus, & earum acceptatio-
nibus, *loco citato*, diximus. Quæ hoc
num. resolvimus, tenent Salas *disp. 20.*
sect. 14. num. 109. Sanchez *lib. 1. de*
matrimonio, disput. 6. num. 3. & 20. &
libro

libro 3. disputatione 36. num. 7. & 8. Pellizzar. tractatu 8. cap. 1. num. 10. & 19. Bassæus cap. 2. num. 2. Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disp. 1. num. 26 Bonac. sup. num. 5. Suar. n. 13. & 14. Palaus n. 10.

PUNCTUM VI.

De interpretatione privilegiorum, à quibus fieri possit, & quomodo debeat adhiberi?

Generalia principia pro interpretatione privilegiorum.

70. **C**UM privilegium sit quædam lex privata, quæ latè diximus circa interpretationem legum tom. 3. tract. 1. de legibus, cap. 4. punct. 3. per totum, h. c. applicanda erunt. Unde sicut lex taliter interpretanda est, ut non reddatur inutilis, l. non dubium, C. de l. gib. sic privilegium non debet esse inutile, sed ejus verba aliquid debent operari, ne reddatur superflua, cap. si Papa in fine, de privileg. in 6. Nec privilegium dici potest, quod nihil specialiter concedit, ultra illud, quod jure communi concessum est, cap. Abbate 25. de verborum significatione, cap. ultim. 25. quest. 1. Et sicut ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, l. non distinguimus, ff. de rescriptis arbut. cap. quia circa 22. de privileg. n. si Auctoritate alterius legis; quia lex una indistincte loquens, per aliam distinguitur, & limitatur, l. jura gentium, S. si paciscatur, ff. de pactis. Idem dicendum est de privilegio. Et sicut lex non includit id, ad quod mens, & ratio Authoris

non se extendit, l. cum prator, S. dolo, ff. de legatis 2. sic verba privilegii sunt intelligenda, non secundum quod sonant; sed secundum mentem, & intentionem proferentis, uti ex D. Thoma diximus loco citato num. 24. & ideo privilegia recipiunt interpretationem à supplicante, cum mente enim supplicantis præsumitur se conformare concedens, cap. cum dilectos, S. ceterum de fide instrumentorum, cum Glossa ibi, & Bassæus verb. privileg. 6. n. 7. Palaus tract. 3. disp. 4. punct. 9. num. 1.

71. Etiam est interpretandum privilegium, ita ut non sit onerosum privilegiato, sed ut potius illi aliquid tribuat, quam auferat juxta regulam 6. juris in 6. Quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum. Ideo privilegium exemptionis v.g. concessum Regularibus, non impedit quominus si cum Prælati consensu subicere se possint Episcopo, ut ab eo absolvantur à peccatis, & censuris, vel dispensentur cum eis in voto, juramento, irregularitate; si accidat Episcopum, non autem Prælatum Ordinis, tali facultate gaudeat. Et idem accidit, si Prælatus Ordinis consensum irrationabiliter neget; cum non videatur mens Summi Pontificis, privilegium ad talem casum extendere, quod in perniciem animæ cedere potest, uti diximus tom. 2. tractatu 10. de censuris cap. 2. num. 52. & tenent Henriquez lib. 7. cap. 25. num. 2. Avila 2. part. de censuris c. 2. disp. 1. dub. 6. conclus. 3. & alij loco citato, adducti, S. Mens etiam concedentis privilegium ex materia illius

Alia generalia principia pro privilegiorum interpretatione.